

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De bonitate. ca. 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

De charitate Liber III. 285

tuos pacem, & adipe frumenti satiat te. Ipse diligentibus pacem propitiabitur ac fauebit, & eosdem cum ad iudicandum uenerit, in suum suscipiet consortiū cum charitate perpetua atq; perfecta, vt impleatur quod dictum est. Misericordia & veritas obutauerunt sibi, iustitia & pax osculatæ sunt.

R sal. 84.

De bonitate. Cap. IX.

ET quoniam ex his quæ diximus colligitur pacem prodesse omnino non posse, nisi bonis, nisi honestis, nisi iustis, & virtuti sanctitatiq; deditis, oportunum videtur de bonitate ipsa nunc differere. Bonum igitur id esse dicimus, quod iustum ac honestū censetur, quodq; vt fiat lege diuina iustum est, sic contra ratio id esse malum quod turpe, quod iniustum, & a ratione alienum, quodq; fieri cælesti interdicto prohibitum apparet. Cætera vero quæ neq; vetita neq; consuta esse constat, in medio posita sunt, & nec bona nec mala iudicantur, sed si bene vtaris, bona erunt: si male, mala, vt diuitiæ & dignitates, & huiusmodi cætera. Si ad multorum vtilitatem te conuerteris, proderunt: si autem luxuriæ te libidiniq; tradideris, nocebunt: atq; his contraria paupertas iuuabit, si patienter feres, & contemptis opibus nihil amplius, quam quod sustentandæ vitæ satis est appetes, vt Christo seruias. Offendet autem si per impatientiam deum probro aliquo lacefferis, vel ad furtum rapinamq; auaras porrexeris manus. Cuncta igitur id genus bona erunt, si admixta illis virtus fuerit, mala vero si adhæserit nequitia. Ad bona autem malaq; dñudicanda sapientum acquiescendum esse consilio ratio admonet. Sed sapientia in quam nullus cadere potest error, deus est. Diuinis ergo præceptis institutisq; niti, & eorum autoritate de omnibus decernere tutissimum erit. Indicabo tibi o homo, inquit Michæas propheta, quid sit bonum, & quid dominus requirat a te, vtique facere iudicium & diligere misericordiam, & sollicitum ambulare cum deo tuo. Bonam esse ait iustitiam, bonam misericordiam, sed bonorum omnium

S

que agimus, finem in deo constituendum esse docet. Nam cum omne bonum expetibile sit, & quo melius, eo magis expetendum: nihil autem deo esse potest melius, quam solus cuiusque boni fons & origo est: nihil ergo desiderari, nihil concupisci supra deum debet. Ille itaque naturæ rationique repugnat, & diuinæ refragatur voluntati, qui ea que bene agit, alio quam in deum dirigit. Quod si omne datum optimum & omne donum perfectum, desursum est descendens a patre luminum, ut Iacobus apostolus ait, in quem iustius decentiusque omnes bonæ animi atque corporis actiones referri poterunt, quæ in eum a quo sunt? & pro quibus ipse se tibi donat, dicens: Ego sum merces tua magna nimis, id est, summa & ultra quam nihil habetur expetendum: quaque adepta beati sumus, & propter quam solam studio incubitur virtutum, vitiaque vitantur. Falluntur igitur illi, qui in virtute hominis beatitudinem collocant, cum beatitudo præmiū sit virtutis, & non virtus, quæ bona corporis vel fortunæ ei adiungunt, cum omnia caduca fragilia que sint, nec per se bona esse queant. Stabile autem bonum beatitudo est, & penne, & perpetuum, cuius adipsiscendi gratia etiam aduersa pati bonum esse dicimus. Et prosperis insolescere malum. Contra vitia pugnare bonum, illis vero subijci malum. Virtutum autem armis opus est ut vincamus, & cum his nos munierimus, omnis vincendi spes in deo collocanda erit. Sine me (inquit) nihil potestis facere. Ipsæ quoque virtutes donum dei sunt, dicente Apostolo, Quid habes quod non accepisti? Si non accepisti, ora ut accipias. Petenti datur, pulsanti aperietur. Incipe velle, & mereberis accipere. Si acceperis, constantiter retine, fideliter operare, ut bono summo, quod in iis quæ præcepta sunt, perseverantibus datur, dignus inueniaris. Firmus esto in fide, longanimis in spe, ardens in charitate. Sume scutum fidei, in quo possis omnia tela nequissimi ignea extinguere. Sine fide placere deo impossibile est. Fides autem sine operibus mortua est. Vtrumque seruemus ut vitæ æternæ

Iacobi. 5.

Gene. 15.

1. Gor. 4.

De charitate Liber III 285

spem habere possimus. Quoniam vt Iohānes ait: Si cor nostrum non reprehenderit nos. fidutiam habemus ad deum. 1. Ioh. 3.

Vt autem cuncta pie recteque facta atque cogitata profint charitate fundata sint, ea absente nulla prodesse poterit virtus, nulla iuuare operatio, & beneficia quæ proximis præstamus, ab illa quæ deo debemus dilectione proficisci debent. Ista quidem viæ bonum efficiunt, quem eundem propter futuræ beatitudinis expectationem non incertam beatum appellamus, & hoc edocti a domino qui ait: Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum: Beati misericordes, quoniam ipsi possidebunt terram: Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur, Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde, quoniam ipsi deum videbunt: Beati pacifici, quoniam filij dei vocabuntur: Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cælorum: Beati estis cum maledixerint vobis homines & persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum aduersum vos mentientes propter me, gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis. Sit ergo in te istæ virtutes in terra, vt & nunc spe beatus sis, & postea beatorum mercede in cælo. Audi præterea & apostolum præcipientem: Spiritu ambulate & desideria carnis non perficietis. Manifesta sunt, inquit, opera carnis, quæ sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, idolorum seruitus, veneficia, inimicitia, cõtritiões, æmulatiões, iræ, rixæ, dissentiões, sectæ inuidiæ, homicidia, ebrietates, comestationes, et his similia, quæ prædico vobis sicut prædixi: quoniam quæ talia agunt regnum dei non consequentur. Ista detestare & his quæ sequuntur nauiter te accinge. Fructus autem spiritus ait, est charitas, gaudium, pax, patiëntia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas. Habes hic quidem & quæ tibi vitanda sunt ne malus ac miser sis, & quæ expetenda vt bonus beatusque euadas. Vt autem virtutibus affluas bene agendi cupidus

Mat. 7.

Gala. 5

tas efficiet amorque virtutum. Illas amplecti nihil te impediatur: illas deserere nihil te cogat. Mortem minatur tyrannus, sed virtus pollicetur immortalitatem, opes hostis diripit, sed virtus thesaurum suum habet in cælo, quem neque fur surripere, nec tinea potest corrumpere. Quid quereris de amissione fluxæ atque fragilis rei, & de æterni boni possessione mox capiendâ nō lætaris? Ad illam diu optatam beatitudinem hinc decedens peruenies, tantum vt virtutes tibi sint comites cura, quibus hæc promissa est merces. Beatus es si cū propheta dicere poteris domino: In via testimonioꝝ tuorum delectatus sum, sicut in omnibus diuitijs Non te pigeat diuinas legere scripturas, audire, discere, & cum didiceris, alios docere, & quod doces, ipse facere. Qui enim docuerit & fecerit sic, magnus vocabitur in regno cælorum. Diuinorum scientia, omnium quidē scientiarum præstantissima est, percepisse tamen illam nihil proderit, nisi etiam secundum illam viuatur. Sapientissimi Salomonis sententia est, Nihil esse melius quam lætari in opere suo, & hæc est (inquit) pars hominis. Est enim scriptum, Opera illorum sequuntur illos, & in euangelio non otiosis, sed operarijs datur denarius. Vnde Apostolus: Dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei. Non ergo qui scit, sed qui facit bonum, beatus est. Porro cum benefeceris, deo gratias age. Ipsius donum est, quicquid boni agimus. Bonam vero actionem, bonorum contemplatio parere solet. Maximi ad virtutem stimuli sunt, quãti ea faciendâ sint cogitare, per quæ ad summum bonorum peruenitur, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis descendit. Et cum tam immensa, tamque inæstimabilis merces iustis ac virtute præditis viris proposita sit, plurimam semper haberi debet virtus. Beatus est igitur vir, sicut scriptum est, qui in sapientia morabitur, & in iustitia meditabitur, & in sensu cogitabit circumspectionem dei. Ad hanc considerationem & Apostolus nos vocat, dicens: Quæcunque sunt vera, quæcunque iu-

Psal. 138

Ecc. 35.

Gal. 6.

Ecc. 14

Phil. 4

sta, quæcunque sc̄ta, quæcunque amabilia, quæcunque bonæ famæ, si qua virtus, si qua laus disciplinæ, hæc cogitare. Talia enim cogitãdo proficimus, & impletur in nobis quod in psalmo dicitur: Ibunt de virtute in virtutem, & videbitur deus deorum in Sion. Hæ sunt enim mansiones populi dei, per quas ad terram promissionis itur, & gradus per quos psallendo dei templū in gredimur, & scala iacob, per quam de terra sublati ascendimus in cælū, vt iam manifesto inuisibilis dei fruamur cōspectu, & plene yeque beati simus. Idco & Ap̄s q̄ retro sunt obliuiscēs, ad ea ȳo q̄ sunt priora extēdēs seipm, ad destinatum psequit̄ brauium supnæ vocatio nis dei in Christo Iesu. Talis est omnis iustus, de quo Psalmista ait, Iustus vt palma florebit, sicut cedrus Libani multiplicabitur, quod & Salomon testatur, dicens Radix iustorum proficiet.

Quod bonitas & perfectio donū
dei sit. Cap. X.

ET enim proficiendo ad bonitatis iustitiæque culmen peruenient iusti, vt de mundo exeūtes Christum sequantur, & perfectiois iter ingredi incipiant. Si vis (inquit) esse perfectus, vende omnia quæ habes, & da paupibus, & sequere me. Perfectiōis est igitur, contemptis diuitiis Christi imitari paupertatem, spreteque inanis gloriæ ambitione, humilitate se deicere, quia & ipse cum eum regem vellent facere, recusauit, dicens: Non est regnum meum de hoc mundo, & Non veni (inquit) ministrari, sed ministrare. & cum dominus esset, seruum se fecit. Præterea semetipsum abnegare, & aliorum subdi imperio, consummatæ virtutis est: quia & ipse obediens fuit patri vsque ad mortē crucis. Ad hæc non solum amicos, sed etiam inimicos diligere, quia & ipse pro illis, a quibus tormenta patiebatur, orauit. Repudiatis etiam nuptiarum copulationibus perpetuam seruare castitatem, quoniam & ipse castus fuit, de casta matre genitus, de casto seruo baptizatus. Postremo pro amore dei nullum laborem recu-